

Sygn. akt XI W 10053/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Bazyluk

Protokolant: Beata Jaworska

przy udziale oskarżyciela: K. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2016 roku w W.

sprawy **M. O.**

syna S. i W.

urodzonego dnia (...) w R.

obwinionego o to, że:

w dniu 14 września 2014 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki A. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/ w pojazd do kierowania w dniu 21.08.2014r. o godzinie 11:43 na ul. (...) w W.,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw,

orzeka

I obwinionego **M. O.** uznaje za winnego tego, że w dniu 16 września 2014 roku w W. wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej (...) W. (...) przy ul. (...) w W., komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 21 sierpnia 2014 roku o godzinie 11:43 w W. na ulicy (...) stanowiący jego własność pojazd marki A. o numerze rejestracyjnym (...), co stanowi wykroczenie z art. 96§3 kw i za to na podstawie art. 96§3 kw w zw. z art. 96§1 kw w zw. z art. 24§1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 400 (czterysta) złotych;

II na podstawie art. 118 §1 kpw, 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk i 627 kpk zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 140 (sto czterdzieści) złotych z tytułu kosztów sądowych, w tym 40 (czterdzieści) złotych z tytułu opłaty.

Sygn. akt XI W 10053/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21.08.2014 r. o godz. 11:43 przy ul. (...) w W. urządzenie samoczynnie rejestrujące pomiar prędkości MultaRadar wykonało fotografię pojazdu marki A. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonego ustawą i przekroczył dozwoloną prędkość o 39 km/h. W związku z popełnieniem wyżej opisanego czynu, Straż Miejska (...) W. podjęła czynności wyjaśniające, aby ustalić tożsamość

sprawcy. W dn. 02.09.2014 r. na podstawie zasobów bazy Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, iż właścicielem pojazdu jest M. O.. Właścicielowi zostało wysłane za pośrednictwem poczty wezwanie wraz z formularzami oświadczeń do wyrażenia zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia do wyrażenia zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem. Poczta ta, wysłana na adres ul. (...), W. została odebrana osobiście przez adresata w dn. 10.09.2014 r. M. O. nadesłał w dn. 16 września 2014 r. (data stempla pocztowego) pismo do Straży Miejskiej (...) W. (...), w którym nie wskazał osoby, która kierowała pojazdem we wskazanym w wezwaniu dniu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: notatkę urzędową (k. 1-3), zdjęcie z fotoradaru (k. 4), wezwanie (k. 5), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 6), pisma (k. 6, 9), korespondencja obwinionego (k. 12-13), notatki urzędowe (k. 19, 20, 21).

Obwiniony prawidłowo zawiadomiony o rozprawie nie stawił się na niej bez usprawiedliwienia. W związku z tym Sąd na zasadzie art. 71 § 4 kpw prowadził postępowanie bez udziału obwinionego, albowiem nie uznał jego obecności za konieczną.

Stanowisko obwinionego wynikało ze złożonych przez niego wyjaśnień pisemnych (k. 12-13). M. O. wskazywał, iż jest inwalidą od wielu lat, w związku z czym nie może się swobodnie poruszać i przybyć do „Urzędu”. Przyznał, że jeździ bardzo mało, prawie wcale. Dodał, iż jego samochodem mogły jeździć różne osoby, także takie, które przewoziły jego samego. Wskazał, że dla wskazania, kto prowadził samochód niezbędne jest zdjęcie wykonane w chwili prawdopodobnego wykroczenia. Oświadczył dalej, iż nie prowadzi rejestru, kto kiedy prowadzi jego samochód i w związku z upływem czasu nie jest w stanie wskazać kierowcy. Prosił też o potraktowanie jego prośby wyjątkowo ze względu na stan zdrowia.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd uznał, iż dokumenty ujawnione na rozprawie bez odczytywania ich treści w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci notatki urzędowej (k. 1-3), zdjęcia z fotoradaru (k. 4), wezwania (k. 5), zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 6), pism (k. 6, 9), korespondencji obwinionego (k. 12-13), notatek urzędowych (k. 19, 20, 21) są dowodami wiarygodnymi. Wskazane wyżej dowody nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron a ich treść nie budzi żadnej wątpliwości.

W ocenie Sądu pisemne wyjaśnienia obwinionego nie mają znaczenia z punktu widzenia jego odpowiedzialności w zakresie wykroczenia z art. 96 § 3 kw. Przedstawione przez niego argumenty w żaden sposób nie mogą stanowić o braku jego winy w zakresie czynu – nie ma miejsca bowiem jedyna okoliczność wyłączająca obowiązek wskazania na żądanie uprawnionego organu osoby kierującej pojazdem, to jest użycie pojazdu bez wiedzy i woli właściciela (lub posiadacza) przez osobę mu nieznaną, czemu nie mógł zapobiec (art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym). Wskazać nadto należy, iż Straż Miejska nie miała obowiązku udostępniania zdjęcia z fotoradaru, gdyż taki obowiązek nie jest nałożony na tę formację przez przepisy prawa, zaś postępowanie w sprawach o wykroczenia nie przewiduje trybu udostępniania dokumentacji spraw na etapie czynności wyjaśniających żadnym podmiotom, w tym także osobom podejrzanym o popełnienie wykroczenia. Stroną, a więc podmiotem uprawnionym między innymi do przeglądania akt sprawy obwiniony stał się dopiero, kiedy skierowano przeciwko niemu wniosek o ukaranie do sądu, a więc w dn. 10.09.2015 r. i to wówczas nabył uprawnienia przewidziane dla strony w postępowaniu w sprawie o wykroczenie, w tym uprawnienie do przeglądania akt sprawy i sporządzania z nich kopii. Ponadto Sąd analizując zdjęcie umieszczone w aktach sprawy stwierdził, iż wizerunek kierowcy nie jest wystarczająco widoczny i trudno by było, nawet gdyby zdjęcie zostało obwinionemu udostępnione, stwierdzić choćby płeć czy kolor włosów kierowcy, nie mówiąc już w ogóle o kształcie rysów twarzy czy ustaleniu tożsamości na podstawie wyglądu.

Dodać należy, iż w myśl przepisu art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz pojazdu ma obowiązek wskazać na żądanie uprawnionego organu, kto w danej chwili pojazd prowadził lub go używał. Sposób, jaki właściciel lub posiadacz pojazdu wybierze, aby zapewnić możliwość wypełnienia obowiązku należy tylko do niego. Wobec tego podany przez obwinionego fakt nieprowadzenia rejestru osób korzystających z samochodu nie może

być uważany za wystarczające usprawiedliwienie zaniechania wskazania kierowcy. Taki rejestr byłby bowiem tylko narzędziem usprawniającym działanie wezwanego właściciela pojazdu. Ustawa nie warunkuje przy tym istnienia obowiązku od prowadzenia odpowiedniego spisu kierowców, w związku z czym argument obwinionego nie służy poparciui tezy o jego niewinności.

Sąd nie może potraktować obwinionego wyjątkowo tylko dlatego, iż jest on osobą chorą. Przepisy materialnego prawa wykroczeń są w tym względzie jasne – stan chorobowy nie wpływa w jakikolwiek sposób na złagodzenie odpowiedzialności lub jej wyłączenie, poza wypadkiem stwierdzenia braku możliwości rozpoznania czynu lub pokierowania swoim postępowaniem przez sprawcę z uwagi na chorobę psychiczną czy upośledzenie umysłowe. Okoliczność, iż obwiniony cierpi na chorobę somatyczną jako element składowy właściwości osobistych sprawcy może być uwzględniona na przykład jako przesłanka nadzwyczajnego złagodzenia kary. Sąd jednak nie uwzględnił tej okoliczności, o czym szerzej argumentuje w części uzasadnienia dotyczącej wymiaru kary.

Sąd zwraca uwagę, iż zmiany w przepisach prawa o ruchu drogowym oraz ustawie o strażach gminnych, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku, odbierające straży miejskiej i gminnej uprawnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego w przypadku ujawnienia i zarejestrowania czynu przy pomocy urządzeń rejestrujących mają charakter zmian proceduralnych (Dz.U. 2015.1335). Oznacza to, że choć w obecnym stanie prawnym Straż Miejska nie jest uprawniona do żądania wskazywania osoby kierującej pojazdem w wypadku, gdy wykroczenie zostało ujawnione przez urządzenie rejestrujące (fotoradar), to nadal posiada uprawnienie do występowania jako oskarżyciel publiczny w sprawach wszczętych przed dniem 1 stycznia 2016 roku. Zdaniem Sądu utrata uprawnień do używania fotoradarów stacjonarnych od dnia 1 stycznia 2016 roku nie jest równoznaczna z odebraniem uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach, które wszczęto wówczas, kiedy Straż do takiego działania miała prawo. Gdyby ustawodawca zamierzał pozbawić straże gminne uprawnień oskarżyciela publicznego, to logika nakazuje przyjąć, że przekazałby je innemu organowi – na przykład Policji, nie pozostawiając całej ogromnej grupy sprawców wykroczeń drogowych bezkarnymi, tak się jednak nie stało. W związku z tym zasadnym jest uznawanie, iż Straże Miejskie uprawnione są do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie nowelizacji, o której mowa powyżej.

Wykroczenie stypizowane w art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń popełnia ten, kto nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Popelnienie wykroczenia opisanego w tym przepisie zagrożone jest karą przewidzianą w art. 96 § 1 kw, to jest karą grzywny.

W świetle przedstawionych okoliczności faktycznych nie ulega wątpliwości, iż M. O. w czasie, kiedy był świadomy wezwania go przez Straż Miejską (...) W. do wskazania, komu powierzył do kierowania pojazd – to jest także wówczas, gdy wysyłał w dn. 16 września 2014 roku pismo załączone do akt sprawy – wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, tj. Straży Miejskiej (...) W. (...) mieszczącego się przy ul. (...) w W., komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 21 sierpnia 2014 r. o godz. 11:43 przy ul. (...) stanowiący jego własność pojazd marki A. o numerze rejestracyjnym (...). Obwiniony był obowiązany do wskazania, komu powierzył pojazd na podstawie art. 78 Prawa o ruchu drogowym i na tym etapie postępowania nie występował w żadnej roli procesowej, nie przysługiwało mu prawo odmowy wyjaśnień, odmowy zeznań ani odmowy odpowiedzi na pytania. Wezwanie do wskazania użytkownika pojazdu otrzymał 10 września 2014 roku, a więc 21 dni po zarejestrowaniu wykroczenia popełnionego przez kierowcę jego pojazdu. Zdaniem Sądu czas ten jest tak krótki, że obwiniony mógł pamiętać, bądź z łatwością ustalić, komu powierzył pojazd.

Sąd zważył, iż obwiniony wypełnił także ustawowe znamię winy, rozumiane jako możliwość przypisania mu popelnienia wykroczenia. Brak jest negatywnych przesłanek, których zaistnienie wykluczałoby możliwość przypisania M. O. winy, takich jak na przykład niemożliwość rozpoznania znaczenia swojego czynu lub pokierowania swoim postępowaniem wskutek choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych.

Art. 1 § 1 kw stanowi, iż odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą określonej kary. W art. 47 § 6 kw ustawodawca precyzuje, iż przy ocenie społecznej szkodliwości czynu należy brać pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Czyn obwinionego godzi w dobro jakim jest bezpieczeństwo i porządek w komunikacji. Obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 Ustawy Prawo o ruchu drogowym służy skutecznemu wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych, jest zatem niezbędnym uregulowaniem, mającym na celu wykrycie sprawcy czynu przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, niejednokrotnie informacja pochodząca od właściciela bądź użytkownika pojazdu jest jedyną wskazówką, na którą mogą liczyć organy prowadzące postępowanie. Waga naruszonego obowiązku była zatem wymierna. Wobec powyższego bez wątpienia należy stwierdzić, iż czyn obwinionego był społecznie szkodliwy.

W sytuacji gdy w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, popełniony przez sprawcę czyn wypełnia znamiona określone w stosownym przepisie ustawy, przy czym jednocześnie istnieje możliwość określenia społecznej szkodliwości tego czynu i przypisanie jego popełnienia działającemu świadomie sprawcy, należy stwierdzić, iż zachodzą wszystkie przesłanki odpowiedzialności za wykroczenie. M. O. ponosi wobec powyższego odpowiedzialność za popełnienie wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3 kw.

Sąd wymierzając karę za popełnione wykroczenie kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru zawartymi w art. 33 kw. W ocenie sądu kara grzywny w wysokości 400 złotych jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości i nie przekracza stopnia winy obwinionego. Określając wysokość grzywny na kwotę 400 złotych Sąd miał na uwadze to, iż obwiniony jest właścicielem samochodu klasy wyższej, co wskazuje pośrednio na jego stan majątkowy. Obwiniony, aktywny w toku postępowania nie podnosił przy tym okoliczności, iż jego sytuacja materialna jest zła, ponadto jak wynika z opisanych we wniosku o ukaranie danych osobo-poznawczych, obwiniony osiąga dochody w postaci emerytury. W związku z tym w ocenie Sądu obwiniony pomimo podeszłego wieku i choroby będzie w stanie uiścić kwotę grzywny. Jednocześnie orzeczona sankcja będzie stanowić dla niego wymierną dolegliwość. Ponadto kara spełni względy prewencji indywidualnej i generalnej, przy czym zapewni, że M. O. będzie przestrzegał porządku prawnego i zasad określonych w ustawie Prawo o ruchu drogowym.

Z uwagi na treść art. 118 § 1 kpw, art. 118 § 3 kpw oraz art. 626 kpk i art. 627 kpk w zw.

z art. 119 kpw Sąd obciążył obwinionego kosztami postępowania uznając, iż jego warunki osobiste i materialne pozwalają na uiszczenie tych kosztów. Na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 40 złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) oraz koszty postępowania, tj. zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 100 złotych, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r., nr 118, poz. 1269 ze zm.)